

# Waarom de nieuwe Pensioenwet weg moet (en waarom dat niet kansloos is)

Posted on 18 november 2023 by Eduard Bomhoff

De belangrijkste reden (**1**) om de nieuwe pensioenwet in te trekken Is natuurlijk dat met die wet de pensioenen in de toekomst veel lager zullen worden. Dat wordt nu verdoezeld, omdat De Nederlandsche Bank (DNB) het goed vindt om sommige wiskundig berekende reserves bij de pensioenfondsen vrij te spelen voor de lopende pensioenen – als de nieuwe wet maar wordt doorgezet. De paar pensioenfondsbestuurders die nog volhouden dat de nieuwe wet beter is, maken gebruik van zulke kunstmatig vertekende vergelijkingen tussen oud en nieuw.

Fundamenteel worden de pensioenen lager *en zelfs veel lager* in de nieuwe wet omdat een meer individueel pensioensysteem voor de oudere deelnemers en de gepensioneerden heel voorzichtig moet beleggen. Pensioenen van Janneke en mijzelf (allebei uit het onderwijs) bij het ABP worden nu betaald uit een fonds dat gelukkig hoofdzakelijk belegt in aandelen en in woningen en winkelcentra.

2022 en 2023 waren twee slechte jaren op de beurs met tegelijk veel leegstand in winkelcentra, maar wij hoeven daar niet over wakker te liggen, want de beurs herstelt wel weer en tot die tijd heeft het ABP meer dan genoeg reserves om onze pensioenen door te betalen. Maar als wij moesten leven van twee kleine, eigen potjes – en dat is wat DNB, ontwerper van het nieuwe stelsel, wil – dan is het beter om die maar te beleggen in superveilige staatsschuld van Nederland, Duitsland en de VS want dan kunnen wij rekenen op de jaarlijkse rente.

Even niet in 2022 en 2023, maar op de lange termijn doen aandelen (gemiddeld 7,1 procent per jaar) en onroerend goed (7,2 procent per jaar voor huizen, winkelcentra en dergelijke) het veel beter dan die staatsschuld (2,7 procent per jaar). DNB wil zó graag een individueel stelsel dat ze de betere rendementen op aandelen en onroerend goed niet kan gunnen aan de ouderen.

## Pensioenen voor woningen

Ook belangrijk (**2**) is de woningnood en wat de pensioenfondsen daar wel of niet bij kunnen helpen.  Twee zaken zijn nodig: een onmiddellijk einde aan de stikstofregels, en financiers die de bouw financieren. Met BBB in de volgende regering gaan de stikstofregels wel opzij. Maar dan nog de financiering.  Als het nieuwe kabinet bij voorbeeld in alle universiteitssteden een groot aantal studentenflats wil bouwen, zouden de pensioenfondsen onder de huidige pensioenwet dat heel goed kunnen financieren.

Ook de 100.000 woningen per jaar, waarover Hugo De Jonge alleen voze praat kan bieden, worden dan snel mogelijk, want die woningen worden bij de huidige woningnood zeker verhuurd of verkocht en zijn dus een veilige belegging voor de pensioenfondsen. Maar de nieuwe wet maakt dat alles veel lastiger (zie punt 1), want die dwingt de pensioenfondsen om méér te beleggen in Duitse en Amerikaanse staatsschuld (daar heeft de Nederlandse samenleving niets aan) en dus minder in Nederlands onroerend goed.

De *Financial Times* maakt regelmatig precies hetzelfde argument voor meer investeringen van Engelse pensioenfondsen in aandelen en bakstenen in eigen land. Twee recente voorbeelden: hier en ook hier.

## Nadelen van huidige stelsel zijn overkomelijk

Tegenover deze twee kardinale punten staat één serieus argument vóór de nieuwe wet. Nu geldt dat een pensioen na veertig gewerkte jaren vier keer zo hoog is als een pensioen na tien gewerkte jaren. Dat lijkt voor de hand te liggen, maar je zou het ook een beetje onrechtvaardig kunnen noemen, omdat het pensioenfonds de premies van de jongste deelnemers veel langer kan beleggen voordat die na hun veertig dienstjaren uiteindelijk met pensioen gaan.

Die extra winst op hun beleggingen krijgen zij niet, maar gaat op in de grote pot en daarvan profiteren deelnemers die bij voorbeeld alleen tussen hun 57e en hun 67e premie betalen en over die tien jaar maar heel weinig beleggingsrendement kunnen verdienen voor het fonds.  Maar als we dat al een probleem vinden, zijn er ook oplossingen in het huidige stelsel te bedenken.

Voorstanders van de nieuwe wet hebben nog andere pluspunten naar voren gebracht. De eerste die dat probeerde was voorzitter Tuur Elzinga van de vakbeweging FNV die beweerde 'bijna iedereen gaat er op vooruit'. Toen daar intern protest tegen kwam moest Elzinga de voorzitter van zijn eigen ouderenbond verwijderen en verdunde hij de claim tot 'de meesten gaan erop vooruit'. Nu is hij nog voorzichtiger geworden en heeft het thema pensioenen maar weggelaten uit de lijst van actiepunten waarmee hij op zijn website reclame maakt voor de FNV.

Heel recent kwam Jan Paternotte (D66) met de wilde claim dat schrappen van de nieuwe wet ons 16 miljard zou kosten. Daarmee probeerde D66 om Caroline van der Plas (BBB), tegenstander van die wet, het etiket 'financieel onervaren' op te plakken. 'Pensioenpro', een tijdschrift voor de sector, tekent aan dat Paternotte de claim van 16 miljard geheel niet onderbouwde en noemt een latere poging van D66 om dat alsnog te doen heel diplomatiek 'onduidelijk'.  Schrappen van de wet kost niks en maakt de pensionado's een stuk gelukkiger.

Regelmatig zijn er ook nog bestuurders van pensioenfondsen die beweren dat het huidige stelsel onhoudbaar dreigt te worden. Ze doen dat meer om DNB te behagen, denk ik, dan omdat ze het serieus geloven. Als dat echt zo was, hadden die bestuurders al lang de plicht om hun pensioenactuaris precies uit te laten rekenen hoe urgent het is om hun fonds nog op tijd te redden. Maar zo'n berekening van een actuaris, waaruit zou blijken dat we in het huidige stelsel op de afgrond afstevenen, heb ik nog nooit gezien.

## Waar is het vergelijkend onderzoek?

Ook DNB is er niet in geslaagd om ooit precies aan te geven wat nu de voordelen zijn van de nieuwe wet. Bijna iedere week publiceert DNB wel een nieuw onderzoeksrapport over dit of dat, maar nog nooit een research die de nieuwe wet cijfermatig vergelijkt met het huidige systeem.

Ik vond wel een rapport uit 2006 dat vertelt dat Nederlanders een sterke voorkeur hebben voor een collectief pensioen, en waarin DNB geen enkel argument aanvoert waarom dat een misverstand zou kunnen zijn. Maar die argumenten zijn er ook niet; een collectief systeem gedomineerd door beleggingen in aandelen en in huizen en infrastructuur in eigen land is gewoon het beste.

Gelukkig hebben niet alleen de PVV (Leon de Jong), SP (Bart van Kent), Pieter Omtzigt en 50+ (de onvolprezen Martin van Rooyen) al tegen de nieuwe pensioenwet gestemd, maar gaan nu ook twee grote nieuwe partijen (NSC en BBB) dwarsliggen tegen DNB. Een goede kans dat na 22 november de nieuwe wet van tafel verdwijnt. Dat zou een zegen zijn.

***Eduard Bomhoff*** *is oud-hoogleraar economie aan de EUR, Nyenrode en Monash University. In 2002 was hij vicepremier in het eerste kabinet-Balkenende.*

*Het zijn de donateurs die* ***Wynia's Week*** *mogelijk maken. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk* ***HIER****. Hartelijk dank!*